

УДК 159.9:343.98:004

 <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.54>

Чепур Оксана Олександрівна

судовий експерт, доктор філософії зі спеціальності 053 «Психологія», старший викладач кафедри психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

 <https://orcid.org/0000-0001-7830-1098>
chepur_ok@ukr.net

Шевчук Вікторія Валентинівна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

 <https://orcid.org/0009-0000-4418-0371>
viktoriashevchuk@pano.pl.ua

Бібліографічний опис: Чепур О. О., Шевчук В. В. (2026) Методологічні засади застосування дистанційного психологічного дослідження у судово-психологічній експертизі. Криміналістика і судова експертиза, 71, 829-841, doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.54>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ

У статті досліджено особливості застосування дистанційного психологічного дослідження у межах судово-психологічної експертизи в умовах цифровізації та обмеженого доступу до традиційних форм взаємодії. Проблематика дослідження полягає у необхідності забезпечення наукової обґрунтованості, валідності та процесуальної допустимості результатів психологічного оцінювання, отриманих у дистанційному форматі, а також у відсутності уніфікованих методичних підходів до організації та проведення таких досліджень у судово-експертній практиці. **Метою дослідження** є комплексний аналіз методологічних можливостей і обмежень дистанційного психологічного дослідження, визначення умов його застосування у судово-психологічній експертизі та обґрунтування підходів до забезпечення достовірності отриманих результатів. **Методологіч-**

НОЮ ОСНОВОЮ роботи стали загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема формально-логічний, системно-структурний, порівняльний аналіз, а також метод узагальнення наукових джерел і практики судово-психологічної експертизи. Це дозволило комплексно розглянути психологічні та процесуальні аспекти застосування дистанційного формату дослідження та визначити його місце у системі судово-експертної діяльності. **Наукова новизна** полягає у систематизації методологічних підходів до дистанційного психологічного дослідження у межах судово-психологічної експертизи, виокремленні категорії підекспертних осіб залежно від доцільності застосування дистанційного формату, а також у розробленні алгоритму опису умов проведення такого дослідження. **У висновках** підкреслюється, що дистанційний формат не є універсальною альтернативою очній експертизі, однак за умови дотримання визначених процедурних, технічних та методичних вимог може бути використаний як допустима форма проведення психологічного дослідження у судово-експертній практиці.

Ключові слова: судово-психологічна експертиза, дистанційне психологічне дослідження, телепсихологія, психодіагностика, доказування, експертний висновок.

Chepur Oksana

*Forensic Expert, PhD in Psychology,
Senior Lecturer at the Department of Psychology
and Pedagogy National University "Yuri Kondratyuk
Poltava Polytechnic"*

<https://orcid.org/0000-0001-7830-1098>
chepur_ok@ukr.net

Shevchuk Viktoriia

*PhD in Psychology, Associate Professor at the Department
of Psychology and Pedagogy
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"*

<https://orcid.org/0009-0000-4418-0371>
viktoriashevchuk@pano.pl.ua

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR THE APPLICATION OF REMOTE PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT IN FORENSIC PSYCHOLOGICAL EXAMINATION

To cite this article: Chepur O. O., Shevchuk V. V. (2026). Methodological foundations for applying remote psychological research in forensic psy-

chological examination]. *Criminalistics and Forensics*, 71, 829-841, doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.54>

The article examines the features of applying remote psychological assessment within forensic psychological examination under conditions of digitalization and limited access to traditional forms of interaction. The research problem lies in the need to ensure scientific validity, reliability, and procedural admissibility of psychological assessment results obtained in a remote format, as well as in the lack of unified methodological approaches to the organization and conduct of such studies in forensic practice. The aim of the study is a comprehensive analysis of the methodological possibilities and limitations of remote psychological assessment, the determination of conditions for its application in forensic psychological examination, and the substantiation of approaches to ensuring the reliability of the obtained results. **The methodological basis** of the study includes general scientific and special research methods, in particular formal-logical, system-structural, comparative analysis, as well as the method of analysis and generalization of scientific sources and forensic psychological practice. This made it possible to comprehensively examine the psychological and procedural aspects of the application of remote assessment and to determine its place within the system of forensic expert activity. **The scientific novelty** lies in the systematization of methodological possibilities and limitations of remote psychological assessment within forensic psychological examination, the identification of categories of examinees depending on the appropriateness of using a remote format, as well as in the development of an algorithm for describing the conditions under which such assessment is conducted. **The conclusions** emphasize that the remote format cannot be considered a universal alternative to face-to-face examination; however, subject to compliance with established procedural, technical, and methodological requirements, it may be used as an admissible tool of psychological assessment in forensic practice.

Key words: forensic psychological examination, remote psychological assessment, telepsychology, psychodiagnostics, evidence, expert opinion.

Постановка проблеми

Наразі недостатньо розроблено методичних підходів до проведення та опису дистанційного психологічного дослідження у межах судово-психологічної експертизи. З одного боку, сучасні цифрові технології створюють можливість забезпечення доступу до експертного дослідження в умовах, коли очна взаємодія ускладнена. З іншого боку, дистанційний формат породжує ризики, пов'язані з обмеженням безпосереднього спостереження, складністю контролю середовища, можливим стороннім впливом, технічними перешко-

дами та неоднаковою придатністю різних категорій підекспертних осіб до такого формату [3, 7, 9]. У зв'язку з цим виникає потреба визначити, у яких випадках дистанційне дослідження є допустимим, які категорії осіб потребують виключно очної взаємодії, а також які організаційні, технічні та процедурні умови мають бути обов'язково зафіксовані експертом для забезпечення достовірності результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У науковій сфері питання впровадження онлайн-консультування активно актуалізувалося в період пандемії COVID-19 та набуло особливої значущості в умовах повномасштабної війни в Україні. Онлайн-консультування стало однією з ключових форм психологічної підтримки за обмеженого доступу до офлайн-послуг [5].

У міжнародній практиці дистанційна психологічна допомога визначається як телепсихологія, що передбачає використання цифрових технологій (відеозв'язок, онлайн-платформи, чати) для надання психологічних послуг [10; 8; 11]. Такий формат розширює доступність допомоги незалежно від місця перебування клієнта.

Водночас дистанційна психодіагностика супроводжується методичними особливостями щодо впливу онлайн-середовища на процедуру тестування, інтерпретацію результатів і їх валідність. У зв'язку з цим підкреслюється необхідність дотримання стандартів доказовості та належного документування змін у процедурах дослідження [14].

Сучасні дослідження також наголошують на розширенні можливостей цифрових технологій у професійній діяльності психолога, зокрема для проведення психодіагностики, обробки та візуалізації результатів у дистанційному форматі [3].

У кризових умовах дистанційна психологічна допомога може виступати єдиною доступною формою підтримки, забезпечуючи анонімність, доступність і зниження бар'єра звернення [1]. Водночас дослідники наголошують як на потенціалі телепсихології, так і на необхідності дотримання етичних і методологічних стандартів [9].

Емпіричні дослідження свідчать про відсутність суттєвих відмінностей між комп'ютерним і традиційним тестуванням, а іноді — про вищу надійність цифрових форматів [10; 12]. Проте в Україні психодіагностичний інструментарій та цифрові платформи залишаються недостатньо адаптованими до дистанційного використання [8].

Водночас на відміну від наявних досліджень, у яких дистанційні форми розглядаються переважно в контексті психологічного консультування, питання застосування дистанційного формату саме у судово-психологічній експертизі залишається недостатньо розробленим.

Мета статті

Метою статті є наукове обґрунтування можливостей застосування дистанційного психологічного дослідження у межах судово-психологічної експертизи, визначення його методичних обмежень, окреслення категорій підекспертних осіб, щодо яких такий формат є допустимим або недоцільним, а також розроблення алгоритму опису умов проведення дистанційної психодіагностичної бесіди та експериментально-діагностичного дослідження.

Виклад основного матеріалу

Судово-психологічна експертиза є специфічною формою психологічного дослідження, яке здійснюється у правовому контексті з метою вирішення юридичних, адміністративних або договірних питань на основі спеціальних знань. Такі дослідження спрямовані на оцінку емоційного, поведінкового, психологічного та когнітивного функціонування особи тією мірою, у якій воно може впливати на вирішення правового спору. Результати судово-психологічної оцінки доводяться до суду у формі експертного висновку або експертних свідчень і використовуються для прийняття більш обґрунтованих судових рішень.

Дослідники зі США [13], зазначають, що галузь судово-психологічної оцінки суттєво еволюціонувала протягом останніх десятиліть разом із розвитком психологічної науки, психодіагностичних методів та стандартів експертної діяльності. Водночас попри значний прогрес, у практиці проведення судово-психологічних досліджень і надалі зберігається значна варіативність щодо застосовуваних методів та процедур оцінювання психологічного дослідження, проведеного в межах судово-психологічної експертизи. У зв'язку з цим американські дослідники [13] пропонують систему з восьми ключових принципів належної практики проведення судово-психологічних оцінювань, які включають: валідність методів дослідження, коректність їх застосування, контроль та мінімізацію упередженості, забезпечення контролю якості, належне подання результатів, чітке визначення обмежень дослідження, врахування альтернативних підходів та дотримання професійних і етичних стандартів. Використання цих принципів, на думку авторів, може сприяти підвищенню наукової обґрунтованості судово-психологічних експертиз і покращенню їх практичного значення для правової системи [13].

Експерт-психолог повинен проводити судово-психологічну експертизу особисто із підекспертною особою, тобто не має права з власної ініціативи залучати інших психологів або спеціалістів до проведення експертного дослідження, що прямо передбачено положеннями Закону України «Про судову експертизу» [1]. Особливого значення у контексті застосування дистанційного формату набуває питання процесуальної допустимості результатів судово-психоло-

гічної експертизи як джерела доказів у суді. Це зумовлює необхідність суворого дотримання процедурних, методичних та етичних стандартів проведення психологічного дослідження, а також належної фіксації умов його здійснення.

Експертне психодіагностичне дослідження у межах судово-психологічної експертизи, на думку авторів, є дещо ширшим за традиційне психодіагностичне дослідження, яке зазвичай застосовується у практичній психології. Це зумовлено тим, що психологічний портрет досліджуваної особи формується не лише на основі результатів психодіагностичних методик, а встановлюється у процесі комплексного аналізу психодіагностичної бесіди з підекспертною особою, експериментально-діагностичного дослідження із використанням валідних і надійних психодіагностичних методик, а також психологічної інформації, що міститься у матеріалах, наданих для дослідження (кримінальної, цивільної або іншої справи).

Отже, експериментально-діагностичне дослідження із застосуванням психодіагностичного інструментарію є лише одним із компонентів дослідження особистості, хоча й одним із ключових.

За результатами практичного досвіду проведення судово-психологічних експертиз встановлено, що психодіагностичне дослідження надає узагальнену інформацію про стійкі індивідуально-психологічні особливості підекспертної особи (темперамент, характер), її актуальний емоційний стан, міжособистісні прояви, поведінкові патерни тощо, тобто відображає суб'єктивну оцінку особою власного психологічного стану.

У межах судово-психологічної експертизи здійснюється подальша об'єктивізація індивідуально-психологічних особливостей шляхом порівняльного аналізу даних, отриманих під час бесіди, результатів психодіагностичного дослідження та інформації, що міститься у матеріалах справи. Зокрема, якщо під час бесіди підекспертна особа характеризує себе як спокійну, врівноважену людину, що уникає конфліктів, результати психодіагностичного дослідження підтверджують наявність стійкого типу нервової системи, низького рівня агресивності та високої комунікабельності, а матеріали справи (зокрема характеристики) описують її поведінку як врівноважену, неконфліктну та доброзичливу, можна зробити висновок про об'єктивну відповідність таких індивідуально-психологічних характеристик.

О. Кокун у своїх дослідженнях [6] розглядає дистанційну психодіагностику як сучасний напрямок комп'ютерної психодіагностики, що базується на використанні Інтернет-технологій для проведення психологічних досліджень. На думку автора, застосування дистанційних методів психодіагностики дозволяє значно розширити можливості психологічного дослідження, зокрема забезпечує доступ до ширших вибірок досліджуваних, включаючи представників різних регіонів і професійних груп, а також сприяє підвищенню ши-

рості відповідей респондентів завдяки анонімності та відсутності безпосереднього контакту з дослідником. Крім того, використання комп'ютерних технологій підвищує точність оброблення результатів, стандартизує умови дослідження та дозволяє значно скоротити час проведення психодіагностики й аналізу отриманих даних [7]. Водночас автор підкреслює необхідність дотримання загальних наукових принципів психологічного дослідження, забезпечення надійності та валідності психодіагностичних методик, а також врахування специфіки інтернет-середовища при організації дистанційного психологічного обстеження [6].

Разом із тим, науковці підкреслюють [4; 9], що дистанційна форма психологічного дослідження має низку обмежень, пов'язаних з ускладненим доступом до повноцінного спостереження за невербальними проявами підекспертної особи, зокрема мімікою, жестами, особливостями поведінки та емоційного реагування. Крім того, дистанційний формат обмежує можливості безпосереднього контролю умов проведення дослідження, що може впливати на достовірність отриманих результатів. Водночас зазначені обмеження можуть бути частково компенсовані шляхом відеофіксації процесу дослідження, що забезпечує можливість повторного аналізу поведінкових проявів підекспертної особи, однак не усуває ризиків впливу зовнішніх факторів та потребує додаткового методичного контролю з боку експерта.

Отже, особиста зустріч експерта-психолога з підекспертною особою спрямована на реалізацію одразу двох із трьох етапів проведення судово-психологічного дослідження: по-перше, проведення психодіагностичної бесіди, по-друге, здійснення експериментально-діагностичного дослідження. Під час проведення експертної бесіди доцільно дотримуватися основних принципів психологічного консультування, зокрема встановлення психологічного контакту, формування довірливих відносин між експертом і підекспертною особою, а також створення умов, що сприяють щирому викладенню підекспертною особою пережитих подій та власних емоційних переживань.

З урахуванням специфіки об'єкта судово-психологічної експертизи, яким є психічно здорові особи [2], особливої уваги потребує дослідження індивідуально-психологічних особливостей підекспертної особи в умовах дистанційного формату, що обумовлено наявністю певних методичних обмежень такого способу проведення експертного дослідження.

З урахуванням практичного досвіду проведення судово-психологічних експертиз виокремлюємо категорії осіб, щодо яких психодіагностичне дослідження доцільно проводити виключно у форматі безпосередньої особистої взаємодії. До таких належать:

1. Малолітні діти віком від 3 до 10 років. У зв'язку з віковими особливостями психічного розвитку, недостатнім рівнем сформовано-

сті емоційної та когнітивної сфер, а також потребою у безпосередній емоційній взаємодії з дорослим проведення дистанційного психодіагностичного дослідження є недоцільним. Крім того, існує ризик стороннього впливу на дитину під час дистанційної комунікації.

2. Діти з особливостями психічного розвитку (зокрема у справах, пов'язаних із дитячо-батьківськими конфліктами).

3. Підозрювані або обвинувачені, які перебувають у місцях обмеження волі, що пов'язано як із технічною неможливістю забезпечення належних умов дистанційного дослідження, так і з високою ймовірністю приховування обставин справи.

4. Особи, що постраждали від домашнього або сексуального насильства, з огляду на складність встановлення психологічного контакту та необхідність створення безпечного психологічного середовища під час дослідження.

5. Особи, щодо яких вирішується питання встановлення фізіологічного афекту або іншого емоційного стану, що міг суттєво впливати на їхню поведінку чи показання у справі.

6. Особи з порушеннями слуху або зору.

Обережності при застосуванні дистанційного формату дослідження потребують також такі категорії підекспертних осіб:

1. Діти віком від 10 до 18 років.

2. Особи похилого віку, що можуть мати труднощі у використанні цифрових технологій.

3. Особи, у спілкуванні з якими виникає мовний бар'єр і виникає потреба у залученні перекладача.

Зазначені категорії підекспертних осіб потребують більш делікатного встановлення психологічного контакту та високого рівня професійної компетентності експерта-психолога.

Водночас практичний досвід проведення судово-психологічних експертиз дозволяє виділити категорію осіб, щодо яких можливе ефективно застосування дистанційного формату психодіагностичного дослідження. Йдеться, зокрема, про осіб у справах щодо відшкодування моральної шкоди. Потерпілі у таких справах, як правило, зацікавлені у проведенні психологічного дослідження, оскільки воно спрямоване на встановлення глибини пережитих моральних страждань. Часто такі підекспертні особи активно співпрацюють з експертом-психологом, демонструють готовність до встановлення психологічного контакту та відкрито описують власні переживання й емоційні стани не залежно від формату проведення психологічного дослідження (очно чи дистанційно).

За результатами узагальнення практичного досвіду проведення судово-психологічних експертиз у дистанційному форматі у справах щодо відшкодування моральної шкоди встановлено, що підекспертні особи у таких категоріях справ, як правило, демонструють високий рівень мотивації до співпраці, готовність до встановлення психологічного контакту та відкритість у висвітленні власних емо-

ційних переживань. У зазначених випадках дистанційний формат не перешкодив отриманню достатнього обсягу психодіагностично значущої інформації, а результати експертного дослідження були враховані судом при ухваленні відповідних процесуальних рішень.

Отже, для забезпечення методичної коректності та достовірності результатів судово-психологічного дослідження, проведеного у дистанційному форматі, експерт повинен описати сукупність організаційних, технічних та процедурних умов проведення дослідження. У зв'язку з цим пропонується наступний алгоритм опису умов дистанційного психологічного дослідження.

1. Визначення технічної платформи та формату взаємодії. На початковому етапі експерт зазначає технічний засіб, за допомогою якого здійснюється дистанційна взаємодія (платформа відеоконференцзв'язку, спеціалізований онлайн-сервіс тощо). Також вказується формат комунікації (відеозв'язок у режимі реального часу), що забезпечує можливість безпосереднього спостереження за поведінкою підекспертної особи.

2. Перевірка технічних умов проведення дослідження. Перед початком психологічного дослідження експерт здійснює перевірку технічного зв'язку, стабільності інтернет-з'єднання, якості аудіо- та відеосигналу, а також можливості безперервного контакту між експертом і підекспертною особою. Особлива увага приділяється якості зображення, що повинна забезпечувати можливість спостереження за невербальною поведінкою.

3. Ідентифікація підекспертної особи. Експерт перевіряє особу учасника дослідження шляхом пред'явлення документа, що посвідчує особу, або іншим доступним способом підтвердження ідентичності.

4. Контроль умов середовища проведення дослідження. Перед початком бесіди експерт уточнює умови перебування підекспертної особи, зокрема перевіряє відсутність сторонніх осіб у приміщенні, а також оцінює рівень освітлення, положення камери та ракурс зображення, що забезпечують можливість спостереження за невербальною поведінкою.

5. Інструктаж підекспертної особи щодо процедури дослідження. Експерт пояснює мету дослідження, порядок проведення експертної бесіди та психодіагностичних методик, а також правила дистанційної взаємодії.

6. Фіксація умов проведення дослідження. У матеріалах експертного дослідження фіксуються дата, тривалість та технічні умови проведення дистанційної взаємодії. За можливості здійснюється відео фіксація умов проведення дослідження.

7. Проведення експертної бесіди та психодіагностичного дослідження. Після перевірки технічних та організаційних умов експерт проводить психологічну бесіду і застосовує психодіагностичні методики відповідно до завдань експертизи, здійснюючи спостере-

ження за вербальною та невербальною поведінкою підекспертної особи.

Висновок

Дистанційний формат психологічного дослідження не може розглядатися як універсальна альтернатива очній судово-психологічній експертизі, однак за певних умов він є методично допустимим і практично доцільним. Його застосування можливе лише за умови особистого проведення дослідження експертом-психологом, належної перевірки технічних умов, ідентифікації підекспертної особи, контролю середовища проведення дослідження, фіксації процедурних параметрів та врахування особливостей досліджуваної особи. Практика свідчить, що в окремих видах справ, зокрема щодо відшкодування моральної шкоди, дистанційний формат може забезпечувати належний рівень психологічного контакту та інформативності дослідження. Водночас щодо малолітніх дітей, осіб із порушеннями розвитку, потерпілих від сексуального чи домашнього насильства, а також у справах, де вирішується питання про особливі емоційні стани, пріоритетним має залишатися очний формат. Перспективним напрямом подальших досліджень, вважаємо формування чітких методичних стандартів дистанційного психологічного дослідження у судово-експертній практиці.

Список використаних джерел:

1. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.
2. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.
3. Алексєєва Г. М. Інтеграція цифрових технологій в систему фахової онлайн-підготовки майбутніх психологів до кризового втручання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15476872>. URL: <http://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/download/944/825>.
4. Афанасьєва Н. Є. Особливості дистантного консультування представників постраждалих спільнот. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології : монографія. Харків, 2017. С. 430–445.
5. Борейчук І. О., Данилова А. В. Ефективність онлайн-консультування як форма психологічної підтримки населення в умовах війни та суспільних криз в Україні. Виклики та перспективи розвитку психологічних знань в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 10 квіт. 2025 р.) / за ред. О. І. Тимошенко та ін. Київ : Видавництво Європейського університету, 2025. С. 203–

205. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0063969.pdf#page=203>.

6. Кокун О. М. Теоретико-методологічні та практичні засади дистанційної психодіагностики в професійній сфері. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 7. С. 65–68.

7. Корольчук В., Корольчук М., Кривда К., Науменко Н. Особливості дистанційної психодіагностики психічних станів і професійного здоров'я фахівців. *Вісник Національного університету оборони України*. 2024. № 79(3). С. 66–72. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-79-3-66-72>.

8. Пакриш О., Святий О. Телепсихологія та онлайн-консультації: переваги та ризики. 2024. URL: <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/35045>.

9. Evers A. et al. Testing Practices and Attitudes Toward Tests and Testing: An International Survey. *International Journal of Testing*. 2017. Vol. 17, No. 2. P. 158–190. DOI: <https://doi.org/10.1080/15305058.2016.1216434>.

10. Abrams Z. How well is telepsychology working? *Monitor on Psychology*. 2020. Vol. 51, No. 5. URL: <http://www.apa.org/monitor/2020/07/cover-telepsychology>.

11. Ebrahimi M., Hashemi Toroujeni S., Shahbazi V. Score Equivalence, Gender Difference, and Testing Mode Preference in a Comparative Study between Computer-Based Testing and Paper-Based Testing. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*. 2019. Vol. 14, No. 7. P. 128–143. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i07.10175>.

12. Neal T. M., Martire K. A., Johan J. L., Mathers E. M., Otto R. K. The law meets psychological expertise: Eight best practices to improve forensic psychological assessment. *Annual Review of Law and Social Science*. 2022. Vol. 18. P. 169–192. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev-lawsocsci-050420-010148>.

13. Perle J. G., Smucker-Barnwell S., Morland L. A., Villalobos B. T., Moore H. D., Frye W. S., Wright C. V., Loew M. M., Wright S. D. A compendium for the 2024 APA Guidelines for the Practice of Telepsychology: Guideline applications and resources. *American Psychologist*. 2026. Vol. 81, No. 2. P. 270–282. DOI: <https://doi.org/10.1037/amp0001579>.

References:

1. Verkhovna Rada Ukrainy. (1994). Pro sudovu ekspertyzu: Zakon Ukrainy vid 25.02.1994 № 4038-XII [On forensic examination: Law of Ukraine dated February 25, 1994 No. 4038-XII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> [in Ukrainian].

2. Ministerstvo yustytzii Ukrainy. (1998). Instruktsiia pro pryznachennia ta provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen: Nakaz vid 08.10.1998 № 53/5, zi zminamy [Instruction on the appointment and conduct of forensic examinations and expert studies: Order dated October 8, 1998 No. 53/5, as amended]. URL: <https://zakon>.

rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text [in Ukrainian].

3. Aliksieieva H.M. (2025). Intehratsiia tsyfyrovyykh tekhnolohii v systemu fakhovoi onlain-pidhotovky maibutnykh psykholohiv do kryzovoho vtruchannia [Integration of digital technologies into the system of professional online training of future psychologists for crisis intervention]. Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky, 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15476872> [in Ukrainian].

4. Afanasieva N.Ye. (2017). Osoblyvosti dystantsiinoho konsultuvannia predstavnykiv postrazhdalykh spilnot [Features of distance counseling of representatives of affected communities]. Aktualni doslidzhennia v suchasni vitchyzniani ekstremalnii ta kryzovii psykholohii. Kharkiv, 430–445 [in Ukrainian].

5. Boreichuk I.O., Danylova A.V. (2025). Efektyvnist onlain-konsultuvannia yak forma psykhologichnoi pidtrymky naseleння v umovakh viiny ta suspilnykh kryz v Ukraini [Effectiveness of online counseling as a form of psychological support of the population in conditions of war and social crises in Ukraine]. In O.I. Tymoshenko (Ed.), Vyklyky ta perspektyvy rozvytku psykhologichnykh znan v umovakh voiennoho stanu. Kyiv: Vydavnytstvo Yevropeiskoho universytetu, 203–205. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0063969.pdf> [in Ukrainian].

6. Kokun O.M. (2010). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady dystantsiinoi psykhodiiagnostyky v profesiinii sferi [Theoretical, methodological and practical principles of distance psychodiagnostics in the professional sphere]. Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota, 7, 65–68 [in Ukrainian].

7. Korolchuk V., Korolchuk M., Kryvda K., Naumenko N. (2024). Osoblyvosti dystantsiinoi psykhodiiagnostyky psykhichnykh staniv i profesiinoho zdorovia fakhivtsiv [Features of distance psychodiagnostics of mental states and professional health of specialists]. Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy, 79(3), 66–72. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-79-3-66-72> [in Ukrainian].

8. Pakrysh O., Sviatyi O. (2024). Telepsykholohiia ta onlain-konsultatsii: perevahy ta ryzyky [Telepsychology and online counseling: advantages and risks]. URL: <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/35045> [in Ukrainian].

9. Evers A. et al. (2017). Testing practices and attitudes toward tests and testing: An international survey. *International Journal of Testing*, 17(2), 158–190. DOI: <https://doi.org/10.1080/15305058.2016.1216434> [in English].

10. Abrams Z. (2020). How well is telepsychology working? *Monitor on Psychology*, 51(5). URL: <http://www.apa.org/monitor/2020/07/cover-telepsychology> [in English].

11. Ebrahimi M., Hashemi Toroujeni S., Shahbazi V. (2019). Score equivalence, gender difference, and testing mode preference in a comparative study between computer-based testing and paper-based

testing. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 14(7), 128–143. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i07.10175> [in English].

12. Neal T.M., Martire K.A., Johan J.L., Mathers E.M., Otto R.K. (2022). The law meets psychological expertise: Eight best practices to improve forensic psychological assessment. *Annual Review of Law and Social Science*, 18, 169–192. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev-lawsocsci-050420-010148> [in English].

13. Perle J.G., Smucker-Barnwell S., Morland L.A., Villalobos B.T., Moore H.D., Frye W.S., Wright C.V., Loew M.M., Wright S.D. (2026). A compendium for the 2024 APA guidelines for the practice of telepsychology: Guideline applications and resources. *American Psychologist*, 81(2), 270–282. DOI: <https://doi.org/10.1037/amp0001579> [in English].

Стаття надійшла до редакції
Отримано після доопрацювання
Прийнято до друку
Опубліковано